

Téma : **WESTERNOVÉ JAZDECTVO**

- je samostatne odvetvie jazdeckého športu. Vzniklo v Severnej Amerike pôvodne ako zábava kovbojov vo voľnom čase, ale rozšírilo sa do celého sveta a stalo sa aj olympijským športom. Na Slovensku má krátku históriu, hlavne z ideologických dôvodov. [Slovenská asociácia western ridingu a ródea](#) vznikla až v roku 1993.

- je to v podstate drezúra, ale oproti klasickej drezúre sa v nej uplatňujú prvky a úlohy, ktoré musel zvládať pracovný kôň na ranči.

Súťaže zamerané na rýchlosť

- 1/ **barrel racing**: obiehanie barelov
- 2/ **pole beading**: slalom medzi tyčami

Práca s dobytkom

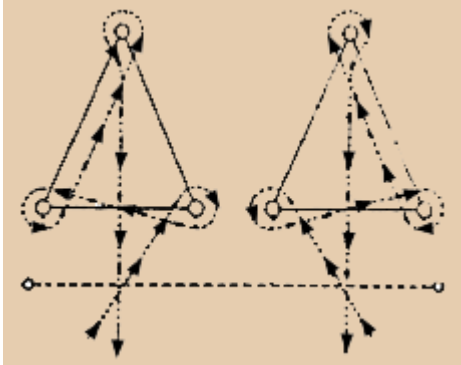
- 1/ **calf roping**: chytanie teľaťa do lasa
- 2/ **team roping**: odchyt dobytku vo dvojici
- 3/ **cutting**: oddelenie dobytku od stáda
- 4/ **working cowhorse**: dvojdielná súťaž – príjazdnosť koňa + práca s dobytkom

Ovládateľnosť, poslušnosť

- 1/ **reining**: westernová drezúra
- 2/ **western riding**: kombinácia príjazdnosti, uvoľnenia koňa a prekonávanie bežných prekážok
- 3/ **western pleasure**: uvoľnenie koňa s dobrou mechanikou pohybu
- 4/ **trail**: prekonávanie prekážok bežných pri práci na ranči, ovládateľnosť koňa
- 5/ **western horsemanship**: posúdenie jazdeckých schopností

Posúdenie stavby tela 1 / **halter**: predvedenie koňa na ohlávke

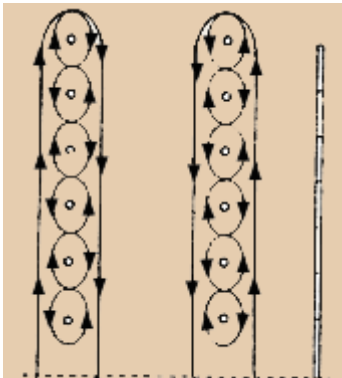
Barrel racing / Obiehanie barelov /

Táto súťaž je rýchla, od divákov nevyžaduje žiadne zvláštne znalosti, je ľahko zrozumiteľná aj laikom a preto je dnes u nás najobľúbenejšou disciplínou. Trať závodu je vytýčená tromi barelmi v troch vrcholoch rovnostranného trojuholníka zo stenami o dĺžke 30 metrov. Úlohou súťažiacich je obísť tieto barely v čo najkratšom čase. Kone sa pri tesnom obchádzaní barelov dostávajú do takej pozície, ktorá vyžaduje dokonalú rovnováhu. Predpokladom pre neho je sila, atletické schopnosti koňa a tiež technická príprava jazdca. K nehodám dochádza len zriedka a keď, tak väčšinou vinou terénu. Najväčším problémom je vyvinúť veľkú rýchlosť, ktorú je

treba pri barely znížiť a urobiť obrat. Súťaž sa beží na úrovni stotín sekundy a preto sa akákoľvek penalizácia rovná diskvalifikácii. Dotyk s barelom, ale aj obyčajná strata klobúku znamená pre dvojicu trestné sekundy. Akýkoľvek náznak surovosti, alebo týrania koňa by malo za následok okamžitú diskvalifikáciu.

Pole bending / Slalom medzi tyčami /

Kôň aj jazdec musí dvakrát prejsť medzi tyčami, pričom sa začína od najvzdialenejšej – než kôň začne s vlnovkami, musí nabrať rýchlosť, ktorá mu umožní prejsť medzi tyče bez dotyku. Najobťažnejšia je prvá a posledná tyč, pretože tam je pre koňa obtiažne udržať tempo. V podstate sú dve možnosti, ako to zvládnuť: buď obísť tyč rovnakým spôsobom ako pri bareloch, alebo použiť takzvaný „roll-back“, čo je obrat o 180° na vnútornej zadnej nohe pri neúplnom zastavení a s následným bleskovým štartom vpred. Aj tu platí penalizácia za zhodenie tyče a diskvalifikácia za surovosť a zlé zachádzanie s koňom.

Calf roping / Chytanie teľaťa do lasa /

Pri tejto súťaži musí jazdec odchytiť teľa do lasa a znehybniť ho zviazaním troch končatín. Táto disciplína sa najviac blíži skutočnej práci s dobytkom a preto je aj dosť obľúbená. Kôň aj jazdec musia byť dobre zohraný a pohybovať sa bez akéhokoľvek zaváhania. Jazdec čaká na koňovi v boxe, zatiaľ čo teľa je zatvorené vedľa v malom boxe s padajúcimi dverkami. Akonáhle je teľa vypustené, padá aj páska, ktorá udržiava súťažiaceho v boxe a začína sa merať čas. Úlohou koňa je vyraziť ako blesk, úlohou jazdca je hodiť laso a zachytiť teľa okolo krku. Zatiaľ čo kôň zastavuje, zoskakuje jazdec zo sedla, chytá teľa a zviaže mu nohy. V tej chvíli sa zastavuje meraný čas. Bežné sú výsledky okolo 11-13 sekúnd. Kôň hrá pri celej akcii aktívnu úlohu – po zoskocení jazdca a odchytení teľaťa nesmie len zostať stáť, ale musí udržiavať laso napnuté, aby zabránil teľaťu v pohybe.

Team roping / Odchyt dobytku vo dvojici /

Ako vyplýva z názvu, sú pri tejto súťaži dvaja jazdci, ktorý pracujú súčasne. Chytným zvieratom nie je teľa, ale krava, alebo býk. Prvý kovboj hádže laso zvieratú na hlavu, zatiaľ čo druhý jazdec chytá do lasa zadné nohy. Platí tu časový limit 2 minúty.

Najväčším problémom na celej súťaži je veľkosť chytného zvieratá. Hlavne kôň, ktorý je v akcii ako prvý, musí byť pri napnutí lasa pripravený na obrovský nápor. Z tohto dôvodu sa pre túto súťaž vyberajú kone robustné a pevné. Tiež sedlá musia byť upravené – sú omnoho pevnejšie s ťažkou kostrou a krátkou hruškou sedla.

Cutting / Oddelenie dobytku od stáda /

Je najviac cenenou westernovou disciplínou. Je to vlastne každodenná práca kovboja dovedená do absolútnej dokonalosti – úlohou dvojice je oddeliť od stáda dobytku jeden kus a zabrániť mu k návratu k stádu. Na celej disciplíne je ohromujúce to, že kôň tu robí všetko sám. Pravidlá prikazujú, že jazdec povolí oťaže, položí ruku na krk a do práce svojho koňa už nezasahuje. Kôň tak po dobu dvoch minút vlastným telom vytvorí medzi oddeleným kusom a zbytkom stáda pohyblivú bariéru.

Rozhodca oceňuje predovšetkým takzvanú „cow sense“ – cit pre kravu, ktorá koňovi umožňuje úplne presne kopírovať pohyby dobytku. Ďalej sa hodnotí výkonnosť (počet oddelených kusov), rýchlosť a technika koňa. Pokiaľ sa kôň v pohyboch zaostáva, znamená to trestné body. Ďalšie trestné body sa od základu 70 bodov odpočítajú, keď kôň preruší prácu, pokiaľ je býček ešte v pohybe takzvaný „hot quit“, alebo v prípade, že kôň nedokáže oddelený kus ustrážiť./ Od každého koně se požaduje schopnost klidně vstoupit do stáda a vyvést jedince – oddělit ho od stáda. Tento jedinec je vyhnán doprostřed arény, kde jej kůň musí udržet a zabránit mu navracení se do stáda a to po dobu 150 sekund. Zde je nepostradatelný cow sense. /

<http://www.westernliga.sk/discipliny/>

<http://www.equityv.cz/porad/Reiningove-zavody-a-westernove-discipliny.html>